

Stručni rad

PROJEKTNI DAN Slovenske pokrajine

**Profesorica Sonja Čenčič, učiteljica razredne nastave
Osnovna škola Železniki, Slovenija**

Sažetak

Profesori žele da učenicima nastava bude što zanimljivija i raznovrsnija i zato koriste različite oblike nastave. Na nastavi prirode u 5. razredu obrađuju se slovenske pokrajine: alpske i predalpske, perisredozemne, peripanonske i dinarsko-kraške. Nakon razmatranja svih pet pokrajina kroz projektni dan i međupredmetne integracije napravili smo sažetak obrađenog gradiva. Međupredmetna integracija može se planirati i koristiti u projektnom učenju, kao obliku suvremene didaktičke organizacije nastave. Od ostalih se razlikuje po tome što učitelj polazi od integracije ciljeva, odnosno sadržaja učenja. U tom su slučaju sadržaj ili problem zadani, odnosno razmatraju se što cjelovitije uz različite nastavne metode i oblike [1]. Projektno učenje karakteristično je po tome što nadilazi okvire nastave, jer nije ni sadržajno ni organizacijski, a ni vremenski ni prostorno, ograničeno na uvjete u kojima se organizira školska nastava. Riječ je o modelu učenja čija je funkcija potaknuti izvođače na što aktivnije i kreativnije sudjelovanje u projektu, od postavljanja cilja do njegove realizacije.

Ključne riječi: slovenske pokrajine, društvo, projektno učenje, međupredmetna integracija

1. UVOD

U nastavi 5. razreda održala sam projektni dan Slovenske pokrajine. Cilj koji sam postavila bio je u jednom prijedpodnevu napraviti sažetak višetjednog rada, kada smo na satovima društva¹ razgovarali o Sloveniji i njezinim pokrajinama. Htjela sam da do ovog sažetka dođemo na ne tako klasičan način. Drugi važan cilj bio je da djeca uživaju, a ni ne slute da će, unatoč drukčijem načinu nastave, učiti, odnosno ponavljati. Cijeli projektni dan odvijao se uz međupredmetno povezivanje. Povezali smo društvo, slovenski, domaćinstvo, matematiku i likovnu umjetnost. Nastava je bila isprepletana, odvijala se međupredmetna integracija. Učenici su samostalno i aktivno stjecali iskustva učenja, bili su kreativni. Osnajili su timski rad i međusobnu suradnju. Pritom smo koristili različite nastavne metode i oblike rada. Današnja škola teži kvalitetnijem i trajnijem znanju. Trebala bi biti korisnija i usmjerena na cjeloživotno učenje. Didaktički pristup koji bi to trebao omogućiti jest međupredmetna integracija. Definirana je zajedničkim svrhama različitih predmetnih područja. Pri tome učenici razvijaju interes i motivaciju za učenje rješavanjem nastavnih situacija te produbljuju razumijevanje i primjenu znanja. Istodobno unapređuju međuljudske odnose, samopouzdanje su, surađuju, poštuju se i sposobni su povezivati vještine učenja iz različitih predmetnih područja [3]. Od ostalih strategija učenja razlikuje se po tome što nastavnik polazi od povezivanja sadržaja, odnosno ciljeva učenja. Time se želi što cjelovitije razmatrati određeni sadržaj ili problem. Pritom se mogu koristiti različite nastavne metode i oblici rada. Međupredmetno povezivanje treba prilagoditi razvojnoj razini i predznanju učenika [1]. Didaktički sustavi mogu uključivati i projektno učenje, što je metodički postupak. Kombinira elemente neposrednog nastavnikovog upravljanja procesom učenja i elemente samostalnog rada učenika [5]. To je način rada kojim sudionici uče razmišljati i raditi projektno te stječu vještine potrebne za ovakav rad. Provođenjem projektnog učenja polaznici obogaćuju svoje znanje i iskustvo, otkrivaju i razvijaju svoje sposobnosti, vještine i maštu te rješavaju različite problemske situacije. Osnova za upravljanje i provedbu projektnog učenja jest učenje koje se može odvijati svjesno, ciljno orijentirano i planirano ili spontano [6].

2. PLAN I PROVEDBA PROJEKTOG DANA

Naziv projektnog dana bio je „Slovenske pokrajine”. U njemu je sudjelovalo 16 učenika 5. razreda: 12 djevojčica i 4 dječaka. Održan je u mjesecu svibnju. Ispreplitali su se ciljevi, teme i sadržaji. Prevladao je rad u grupama. Koristili smo dosta praktičnog rada. Prvo sam učenicima predstavila kako će izgledati dan, koje ih aktivnosti očekuju, što očekujem od njih... Predočila sam im i kako sam ja zamislila da će se taj dan odvijati. Učenici su trebali provesti sljedeće aktivnosti: priprema doručka, priprema deserta, izrada plakata svake pokrajine, izrada perimediteranske, peripanonske i alpske kuće te na kraju dana ručak. Najprije su krenuli s pripremom doručka. Cilj je bio obuhvatiti jela iz različitih pokrajina. Pripremali su: fritaju i masline (perimediteranske pokrajine), savinjski želudac (predalpske pokrajine) i pršut (dinarsko-kraško pokrajine). Naše se kuhanje odvijalo u učionici. Trebali smo staklokeramički tanjur, vagu, posuđe i pribor.

---

¹ Napomena autorice: „Društvo” je u samostalan predmet u okviru nastave u Sloveniji. „Priroda” je uključena u predmet „priroda i tehnika”.

Slika 1: učenica priprema fritaju

Slika 2: doručak

Učenici su bili podijeljeni u grupe u skladu s onim što se pripremao za doručak: fritaja, narezak, kruh; pripremali su stolove, odlazili do školskog kuhara (šalice, pribor, posuđe). Jedna je skupina razvaljala tijesto za kremšnite (predalpske pokrajine) i odnijela ga kuharu da ga ispeče. Nakon obilnog doručka krenulo se s izradom plakata. Pet plakata za pet pokrajina oslikali su učenici svojom bojom. Morali su popuniti plakate pokrajina temama koje su tipične za pojedine pokrajine: hrana, oblik kuća, naselje, atrakcije, posebnosti, gospodarstvo, turizam te navike i običaji. Jedna skupina osmislila je jednu temu za sve pokrajine. Podatke su zapisali na papiriće i zalijepili na plakat. Pritom su tražili i fotografije u knjigama ili na internetu kako bi dovršili plakate.

Slika 3: izrada plakata

Slika 4: plakat peripanonske pokrajine

U međuvremenu su neki petaši pripremali i kuhali smjesu za kremšnite.

Slika 5: razvijanje tijesta za kremšnite

Slika 6: kuhanje kreme za kremšnite

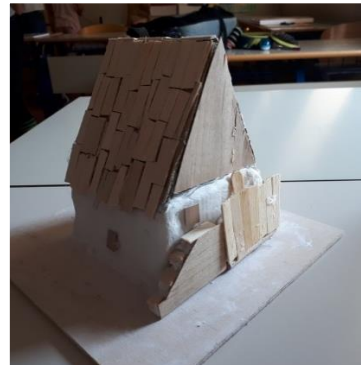
Usljedila je gradnja kuća. Glavni materijal bila je „das masa“. Za krovove na alpskoj kući koristili su slamu, drvene šipke i kamenje te furnir kao šindru. Učenici su još dva sata likovne kulture dovršavali kućice.

Slika 7: kuća peripanonske p.

Slika 8: kuća perisredozemne p.

Slika 9: kuća alpske pokrajine

U međuvremenu, dok su gradili, ogladnjeli su te su namazali belokranjsku pogaču koju su umijesili i ispekli radeći plakat.

Slika 10: belokranjska pogača

Istražujući tradiciju i običaje prisjetili smo se i naših pokladnih shema koje su učenici izradili za vrijeme poklada. U paru ili trojkama napravili su pokladne sheme tipične za Sloveniju: „TA LEPI IN TA GRDI“ – Drežniške Ravne, „KURENT“ – Ptuj, „BUTALE“ – Cerknica, „ŠKOROMATI“ – Brkini, Hrušica.

Slika 11: pokladne šeme

Projektni dan završili smo ručkom. Kuhar nas je pozvao u školsku kantu. Skuhao nam je bograč iz peripanonske pokrajine. Sutradan smo pojeli kremšnite, koje su bile sjajne.

3. ZAKLJUČAK

U školama se već duže vrijeme sve više potiču različiti pristupi nastavi, a ne samo jednostrana nastava usmjerena na pojedine predmete i njihove izolirane podatke. Naglasak je na otvorenosti i fleksibilnosti kurikuluma, autonomiji nastavnika i učenika te kvaliteti znanja [3]. Učenici trebaju stjecati kvalitetnija i trajnija znanja [7]. Tijekom današnjeg prijedpodneva učenici su ostvarili brojne ciljeve. Oni su se odnosili na nekoliko predmeta. Ciljevi predmeta bili su isprepleteni. Učenici su povezivali svoje vještine učenja iz različitih predmetnih područja. Kombinirali su različita znanja i vještine, razvijali vlastitu kreativnost. Povezivali su jednu temu s više predmeta, povezivali teoriju s praksom. Povezivali su znanje iz različitih predmeta i ostvarivali njihove ciljeve učenja. Svi su učenici bili uključeni u projektni dan, svatko je dao svoj doprinos konačnom rezultatu. Osnažili su timski rad i međusobnu suradnju. Proveli smo sjajan dan. I sama sam bila zadovoljna jer smo različitim pristupima i oblicima nastave postigli ciljeve koje sam si zadala na početku dana. Učenici su mi dali najveću potvrdu. Bili su aktivni cijelo jutro, željni svih aktivnosti koje su se odvijale. Dan smo završili nasmijani i punih trbuha.

4.LITERATURA

- [1.] Hodnik Čadež, T. (2007.), Učitelj kot raziskovalec medpredmetnega povezovanja, V
- [2.] Krek, J., Hodnik Čadež, T., Vogrinc, J., Sicherl Kafol, B., Devjak, T., i
- [3.] Štemberger, V. (2007). *Učitelj v vlogi raziskovalca. Akcijsko raziskovanje na*
- [4.] *področjih medpredmetnega povezovanja in vzgojne zasnove v javni šoli*
- [5.] Novak, H. i suradnici (1990.). Projektno učno delo. Drugačna pot do znanja, Ljubljana, a. DZS.
- [6.] Novak, H., Žužej, V., Glogovec, V. Z. (2009.), Projektno delo kot učni model v vrtcih in osnovnih šolah, Radovljica, Didakta.
- [7.] Štemberger, V. (2007.), Načrtovanje in izvajanje medpredmetnih povezav. V Krek, J., Hodnik Čadež, T., Vogrinc, J., Sicherl Kafol, B., Devjak, T., i Štemberger, V.
- [8.] (2007.), *Učitelj v vlogi raziskovalca. Akcijsko raziskovanje na področjih medpredmetnega povezovanja in vzgojne zasnove v javni šoli* (93. – 111. str.),
- [9.] Ljubljana, Pedagoški fakultet Sveučilišta u Ljubljani.

FOTOGRAFIJE – vlastita arhiva